

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार योजनेंतर्गत
सन २०२०-२१ करिता सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी
वितरीत केलेल्या निधीपैकी रु. ३९.०१५ कोटी
निधीचे प्रकल्प निहाय वितरण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि १०२०/प्र.क्र. १४१/१४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०४२

दिनांक : १२ ऑगस्ट, २०२१.

संदर्भ :

१. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-१/२०२०- आरकेव्हीवाय, दि. १२/०५/२०२०
२. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०२० आरकेव्हीवाय/१, दि. ०९/१०/२०२०.
३. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. २३/१०/२०२०.
४. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. ११/१२/२०२०
५. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. ०५/०२/२०२१
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १-१५/२०२० आरकेव्हीवाय/१, दि. १२/०३/२०२१.
७. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. ३१/०३/२०२१
८. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि. ०६/०४/२०२१.
९. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-३/२०२१- आरकेव्हीवाय, दि. १५/०४/२०२१.
१०. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. २७/०५/२०२१.
११. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२०/प्र.क्र.१४१/१४-अ, दि. २९/०६/२०२१.
१२. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. कृआ/नियोजन/राकृवियो/निधी मागणी/२५८१४, दि. ०९/०८/२०२१.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या अनुक्रमे ६०:४० प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येत असून या योजनेंतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र शासनाने महाराष्ट्रास सन २०२०-२१ करिता एकूण ₹ ३७८.२६ कोटी रक्कमेचे (केंद्र हिस्सा ₹ २२६.९६ कोटी + राज्य हिस्सा रु. ₹ १५१.३० कोटी) वार्षिक नियतवाटप (Allocation) मंजूर केले होते. त्यापैकी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता ₹ २९७.८९ कोटी निधी (केंद्र हिस्सा ₹ १७८.७४ कोटी + राज्य हिस्सा ₹ ११९.१५ कोटी) निधी संदर्भ क्र. २ व ६ वरील केंद्र शासनाच्या पत्रांन्वये प्राप्त झाला असून सदर निधी संदर्भ क्र. ४, ५, ७ व १० येथील शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्यात आला आहे, तथापि सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी वितरीत निधीपैकी फक्त ₹ १७६.५१ कोटी निधीचे प्रकल्पनिहाय

वितरण केले असून उर्वरित ₹१०३.३८ कोटी निधीचे प्रकल्पनिहाय वितरण बाकी आहे. त्यानुषंगाने कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्र.१२ येथील दि.०९/०८/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये निधी मागणीचा प्रस्ताव सादर केला असून त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. सन २०२०-२१ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार या योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्याच्या ६०:४० अर्थसहाय्याच्या प्रमाणात एकूण ₹२९७.८९ कोटी निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्यात आला होता. सदर निधीपैकी ₹१७६.५१ कोटी निधीचे प्रकल्पनिहाय वितरण संदर्भ क्र. ४, ५ व १० येथील शासन निर्णयान्वये करण्यात आले असून उर्वरित ₹१०३.३८ कोटी निधीपैकी रु.३९.०१५ कोटी (रुपये एकोणचाळीस कोटी एक लाख पन्नास हजार फक्त) निधीचे प्रकल्प निहाय वितरण या शासन निर्णयान्वये करण्यात येत आहे. सदर वितरणाचा तपशिल सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये दर्शविण्यात आला असून आयुक्त (कृषि) यांनी सदर निधी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेस उपलब्ध करून द्यावा.
२. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - रफ्तार या योजनेतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता उपलब्ध होणाऱ्या निधीचा विनियोग करताना दि.११/१२/२०२० रोजीच्या शासन निर्णयातील सूचना / कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा.
३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०८१२१५५९३८०७०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- परिशिष्ट - अ

(श्रीकांत आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव (पदुम व पणन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सचिव (जलसंधारण), मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

९. व्यवस्थापकीय संचालक (MSHMPB), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे
११. आयुक्त (पशुसंवर्धन), औंध, पुणे
१२. आयुक्त (दुग्धव्यवसाय), वरळी, मुंबई
१३. आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), मरीन ड्राईव्ह, मुंबई
१४. महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे.
१५. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१६. संचालक (प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१७. संचालक (रेशीम), विभागीय आयुक्तालय परिसर, सिव्हील लाईन्स, नागपूर
१८. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, गुलटेकडी, मार्केट यार्ड, पुणे
१९. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
२०. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
२१. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
२२. सहायक संचालकी (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
२३. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
२४. मा. मंत्री (कृषि व फलोत्पादन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
२५. निवड नस्ती.

परिशिष्ट - अ

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्र. राकृवि १०२० / प्र.क्र. १४१/१४-अ, दि. १२/०८/२०२१ चे सहपत्र

राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत प्रकल्प / अंमलबजावणी यंत्रणा निहाय सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता रु. ३९.०१५ कोटी निधीचे प्रकल्प निहाय वितरण

वर्ष - २०२०-२१

(रक्कम रु. कोटीत)

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प मंजूरीचे वर्ष	एकूण प्रकल्प मुल्य	शिल्लक प्रकल्प किंमत / निधी	या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	६ (४-५)	७
१	सार्वजनिक खाजगी भागीदारीतून एकात्मिक कृषी विकासासाठी (PPP-IAD) पुरवठा साखळीसह फळे आणि भाजीपाल्याची सफाई व प्रतवारी करून त्यावर असेप्टिक प्रक्रिया करण्याचा प्रकल्प.	२०१९-२०	३.२५	३.२५	१.४२
अ	संचालक, मराफ आणि औ.व.मं.		३.२५	३.२५	१.४२
२	मौजे जांबरगांव, ता. वैजापूर, जि. औरंगाबाद येथे अॅग्रो लॉजिस्टिक पार्क उभारणी प्रकल्प.	२०२१-२२	१९.७०	१९.७०	१.५०
३	तासगांव व सांगोला येथे काढणी पश्चात हाताळणी व्यवस्थेसह मल्टीचेंबर शितगृह व प्रक्रिया केंद्र निर्मिती प्रकल्प.	२०१७-१८	३.०९	२.२४	०.८०
ब	व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.वखार महामंडळ		२२.७९	२१.९४	२.३०
४	भुईमूग, करडई व सुर्यफुल पैदासकार व प्रमाणीत बियाणे उत्पादन केंद्राची स्थापना	२०२१-२२	१.८१	१.८१	०.६०
५	नागपुर विभागातील ४ जिल्ह्यांमध्ये मोहरीच्या अधिक उत्पादन देणाऱ्या जातीसह कमी खर्चाच्या उत्पादन तंत्रज्ञानाचा अवलंब	२०२१-२२	०.३३	०.३३	०.१४५
६	विदर्भातील नगदी पिकातील विषारी पदार्थांचे निरीक्षण करण्यासाठी किटकनाशके, उर्वरीत अंश तपासणी प्रयोगशाळा स्थापना करणे.	२०२१-२२	३.५३	३.५३	३.००
क	डॉ. पं.दे.कृ.वि., अकोला		५.६७	५.६७	३.७४५
७	राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत राष्ट्रीय रेफरन्स (संदर्भीय)प्रयोगशाळेची स्थापना करणे	२०१६-१७	६.९८	२.३५	२.३५
८	शेतकऱ्यांच्या दारात कृत्रीम रेतन सुविधा उपलब्ध करून देणे.	२०२१-२२	७३.९१	७३.९१	२०.००

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प मंजूरीचे वर्ष	एकूण प्रकल्प मुल्य	शिल्लक प्रकल्प किंमत / निधी	या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	६ (४-५)	७
९	महाराष्ट्र राज्य पशुवैद्यक परिषद, नागपूर या कार्यालयाच्या नवीन प्रशिक्षण केंद्र व प्रशासकीय इमारत बांधकाम करणे.	२०२१-२२	७.०९	७.०९	४.९१
१०	पशुरोगांचे आरटीपीसीआर निदान करण्यासाठी राज्यातील ४ (नाशिक, अकोला, कोल्हापूर व चिपळूण) विभागीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण व ३ (पुणे, औरंगाबाद व नागपूर) विभागीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण करणे.	२०२१-२२	२.५०	२.५०	२.५०
११	अंडपेशी वापरून गर्भ प्रत्यारोपण तंत्रज्ञानाचा वापर करून देशी गाई व म्हशींचे प्रजनन करण्याचा प्रकल्प.	२०२१-२२	१.७९	१.७९	१.७९
ड	आयुक्त, पशुसंवर्धन		९२.२७	८७.६४	३१.५५
एकूण (अ+ब+क+ड)			१२३.९८	११८.५०	३९.०१५